

หน่วยที่
7

**กิจกรรมการมีส่วนร่วม
ในการวางแผนพัฒนา
ที่เป็นประโยชน์
ต่อชุมชนและท้องถิ่น**

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนากิจกรรม ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่น

1. ทำให้ได้รับความร่วมมือที่ดี
2. ประชาชนได้รับประสบการณ์ตรงในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น
3. ประชาชนได้มีโอกาสร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับทางเลือก

การจัดทำเวทีประชาคม

เวทีประชาคม เป็นวิธีการที่มีเป้าหมายในการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมระหว่างผู้ที่มีปัญหาอย่างเดียวกัน โดยใช้เวทีในการพูดเพื่อการรับรู้และทำความเข้าใจปัญหา และพร้อมที่จะช่วยกัน ผลักดัน หรือหาข้อสรุปสำหรับแนวทางการแก้ปัญหา

การประชุมกลุ่มย่อย

การประชุมกลุ่มย่อย เป็นการนัดหมายบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 12 คน ให้มาพบกัน เพื่อต้องการให้ทุกคนมีโอกาสปรึกษาหารือ หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ระดมความคิดสำหรับการวางแผนการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีการนัดหมายเวลาและสถานที่ล่วงหน้า

1. **ประธาน** มีหน้าที่ดำเนินการประชุม และเชิญชวนให้สมาชิกทุกคนแสดงความคิดเห็น อย่างทั่วถึง
2. **เลขานุการ** มีหน้าที่สรุปความคิดเห็นของที่ประชุม และจดบันทึกรายงานการประชุม
3. **สมาชิกในกลุ่ม** มีหน้าที่แสดงความคิดเห็นของตัวเอง สนับสนุน หรือคัดค้านความคิดเห็น ของสมาชิกคนอื่น

การสัมมนา

การสัมมนา หมายถึง การที่กลุ่มบุคคลที่มีความรู้ ความสนใจในเรื่องเดียวกันมาประชุมร่วมกัน โดยการนำของผู้เชี่ยวชาญหรือผู้รู้ เพื่อวิเคราะห์และหาแนวทางแก้ปัญหาที่ประสบอยู่ตามหลักการของประชาธิปไตย

ลักษณะทั่วไปของการสัมมนา

องค์ประกอบของการสัมมนา

1. ผู้ดำเนินการสัมมนา
2. วิทยากร
3. ผู้เข้าร่วมสัมมนา

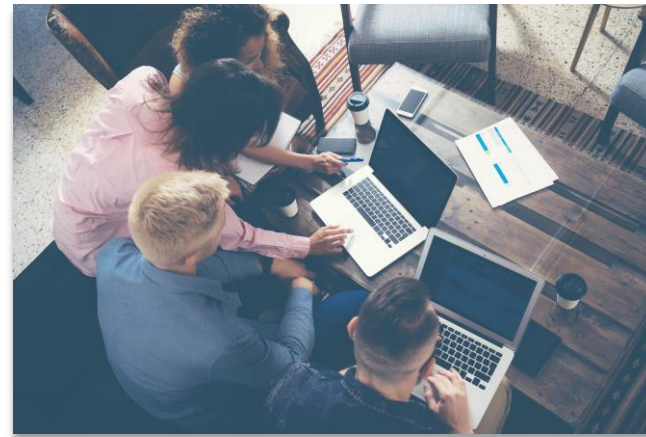
จุดมุ่งหมายของการสัมมนา

1. เพื่อศึกษาและเรียนรู้ประเด็นต่าง ๆ ของปัญหาสำหรับการใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น
2. เพื่อค้นคว้าคำตอบ ข้อเสนอแนะ หาข้อหาหรือข้อยุติเพื่อการแก้ปัญหาร่วมกัน
3. เพื่อนำผลของการสัมมนามาใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจหรือกำหนดนโยบาย
4. เพื่อการพัฒนา และการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าประสงค์

วิธีการจัดสัมมนา

1. **การเตรียมการก่อนการสัมมนา** การเตรียมงานล่วงหน้าเป็นสิ่งจำเป็น การเตรียมงานให้พร้อม จะทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยภายในเวลาที่กำหนดไว้
2. **การดำเนินการระหว่างสัมมนา** เมื่อถึงกำหนดวันจัดสัมมนา คณะกรรมการแต่ละฝ่าย จะต้องดำเนินกิจกรรมตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
3. **การดำเนินการหลังการประชุมสัมมนา** ขั้นตอนหลังการประชุมสัมมนาเป็นขั้นตอน ประเมินผล รายงานผลและติดตามผล

การสำรวจประชามติ

ความหมายของประชามติ

การออกเสียงประชามติ (Reference) หมายถึง การนำมาให้สัตยาบัน หรือการนำมาให้รับรองสำหรับประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตย ถือว่าอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศมาจากประชาชน เพื่อให้สมาชิกในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างเป็นปกติสุข

ประชามติ หมายถึง มติของประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศที่แสดงออกในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรืออีกนัยหนึ่งคือ มติของประชาชนที่รัฐให้สิทธิออกเสียงลงคะแนนรับรองร่างกฎหมายสำคัญที่ได้ผ่านสภานิติบัญญัติแล้ว หรือให้ตัดสินปัญหาสำคัญในการบริหารประเทศ

เนื้อหาสำคัญของประชามติ

1. นายกรัฐมนตรี เป็นผู้มีอำนาจสั่งให้ทำประชามติ รูปแบบของคำสั่งมักทำเป็นประกาศ นายกรัฐมนตรี ในประกาศนั้นจะกำหนดวันออกเสียงประชามติ ซึ่งส่วนมากเป็นวันอาทิตย์เหมือนกับการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
2. คณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นผู้ดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี เนื่องจากวิธีการ ให้ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมาลงคะแนนเสียงเห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบนั้นเหมือนกับการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงต้องทำหน้าที่ให้ดีที่สุด
3. การทำประชามติ จะต้องมีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ในเรื่องที่จะต้องการให้ลงประชามติ ซึ่งเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการ
4. หลังจากการออกเสียงประชามติ คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องมีการนับคะแนน และรายงานผลแจ้งไปยังนายกรัฐมนตรีให้ทราบโดยเร็ว
5. ผู้มีสิทธิออกเสียง สามารถคัดค้านการออกเสียงประชามติได้ หากเห็นว่า การออกเสียง ประชามตินั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย

หลักสำคัญของการออกเสียงประชามติ

1. เรื่องที่จัดทำประชามติต้องมีความสำคัญ และเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน โดยไม่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคล
2. เปิดโอกาสให้ประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงประชามติทุกคนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมกัน
3. ประชาสัมพันธ์ข้อความที่เป็นข้อมูลให้ผู้มีสิทธิออกเสียงสามารถตัดสินใจได้ว่าจะเห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบ อย่างชัดเจน
4. ให้ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียง ได้ออกเสียงประชามติอย่างอิสระ
5. ต้องนำผลการออกเสียงประชามติไปดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชน ผู้มาออกเสียงประชามติ

ประเภทของการออกเสียงประชามติ

- 1. การออกเสียงประชามติแบบบังคับ** เป็นการออกเสียงประชามติที่เขียนบังคับไว้ตามกฎหมาย ว่าก่อนการดำเนินการเรื่องใด ๆ ต้องจัดให้มีการออกเสียงประชามติเพื่อขอความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบจากประชาชนก่อน หากเสียงข้างมากให้ความเห็นชอบจึงจะสามารถดำเนินการเรื่องนั้นได้
- 2. การออกเสียงประชามติแบบทางเลือก** เป็นการออกเสียงประชามติที่มีบัญญัติเขียนไว้ว่า ในกรณีที่เห็นสมควร รัฐหรือองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่อาจจัดให้มีการออกเสียงประชามติ เพื่อรับฟัง ความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องนั้น ๆ ก่อนที่จะดำเนินการหรืออาจเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าชื่อ เพื่อขอให้จัดทำประชามติในเรื่องที่เห็นว่ามีความสำคัญและกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน

การประชาพิจารณ์

ความหมายของประชาพิจารณ์

ประชาพิจารณ์ (Public Hearing) หมายถึง การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ในเรื่องที่มีผลกระทบต่อชีวิตประชาชนทุกคน การทำประชาพิจารณ์นั้นควรจัดให้ได้รับความเห็นจากประชาชนทุกหมู่เหล่า และทำในวงกว้าง เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่สะท้อนความคิดเห็นจากประชาชนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการทำประชาพิจารณ์

1. เพื่อเป็นการให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเพียงพอแก่ประชาชน
2. เพื่อลดความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับภาครัฐที่เกี่ยวกับการตัดสินใจของรัฐ
3. เพื่อให้การตัดสินใจของภาครัฐสอดคล้องกับผลประโยชน์ที่จะได้รับทั้งต่อตัวประชาชนและผลประโยชน์ของส่วนรวม
4. เพื่อเป็นทางเลือกในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการตัดสินใจของรัฐ
5. เพื่อให้รัฐสามารถจัดสรรทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด

หลักการทำประชาพิจารณ์

1. จะต้องจัดทำขึ้นก่อนที่รัฐจะดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับโครงการซึ่งเกี่ยวข้องกับประชาชน
2. จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง
3. การดำเนินการประชาพิจารณ์จะต้องเป็นไปอย่างเที่ยงตรง และไม่มีการซ่อนเร้นใด ๆ
4. ข้อสรุปที่ได้จากการประชาพิจารณ์เป็นเพียงข้อเสนอแนะ ผู้ดำเนินการอาจไม่นำผลนั้นไปใช้ในการตัดสินใจทั้งหมด

วิธีการจัดทำประชาพิจารณ์

1. ประธานในการพิจารณา
2. บุคคลผู้เข้าร่วมในการประชาพิจารณ์
3. สถานที่จัดการประชาพิจารณ์
4. เวลาในการจัดการประชาพิจารณ์
5. กระบวนการในการประชาพิจารณ์
6. ขั้นตอนก่อนการทำประชาพิจารณ์
7. การปฏิบัติตามรายงานของคณะกรรมการประชาพิจารณ์
8. การปฏิบัติตามรายงานสรุปผลการศึกษา

ผลกระทบของประชาพิจารณ์

1. กระบวนการสาธารณะทุกอย่างต้องเสียค่าใช้จ่าย การจัดทำประชาพิจารณ์ตามสถานที่ต่าง ๆ หลายสถานที่อาจทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่ายมากกว่าการพิจารณาด้วยเอกสาร
2. บางครั้งกระบวนการอาจถูกใช้เป็นเครื่องมือหวังเหี้ยม หรือก่อให้เกิดความสับสนกับโครงการของรัฐบาล หรือกลุ่มผลประโยชน์ที่ได้แย้งโครงการใดโครงการหนึ่ง มักอ้างต่อศาลว่าตนไม่ได้รับสิทธิในการเข้าร่วมการประชาพิจารณ์ตามที่กฎหมายกำหนด
3. กระบวนการสาธารณะส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจของหน่วยงาน โดยเฉพาะในประเด็นปัญหา ทั่วไปที่มีลักษณะทางเทคนิค

การจัดทำแผนพัฒนาชุมชน

ความหมายของแผนพัฒนาชุมชน

แผนพัฒนาชุมชน หมายถึง กิจกรรมพัฒนาที่เกิดขึ้นจากคนในชุมชนรวมตัวกันจัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่นของตนเองให้เป็นไปตามที่ความต้องการ และสามารถแก้ปัญหาที่ชุมชนเผชิญอยู่ให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข แผนพัฒนาชุมชนเกิดขึ้นจากคนในชุมชนร่วมกันคิด ร่วมกันกำหนดแนวทางและกำหนดกิจกรรมพัฒนาชุมชน โดยยึดหลักการพึ่งพาตนเอง ด้วยการนำทรัพยากร ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นมาใช้

กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน

1. เตรียมวิทยากรกระบวนการ เป็นการเตรียมการด้านต่าง ๆ ทั้งในเรื่องของบุคคล สถานที่ รวมถึงแนวคิด เทคนิค และวิธีการต่าง ๆ
2. เตรียมชุมชนในการจัดทำแผน เพื่อให้แกนนำชุมชน องค์กรชุมชน และประชาชนมีความเข้าใจในแนวคิด และแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน
3. ประเมินศักยภาพของชุมชน เป็นการวิเคราะห์ถึง จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส อุปสรรคในการพัฒนาชุมชน เพื่อหาทางเลือกในการพัฒนาชุมชนที่เหมาะสมที่สุด
4. กำหนดวิสัยทัศน์
5. กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาชุมชน
6. กำหนดแผนงาน